

Biên ờng ro ờ ra ờng la ờ m ờt v ờn đ ờ qu ờc t ờ. Chu ờng ta th ờ ờng quen cho r ờng co ờ “v ờn đ ờ” thi ờ se ờ co ờ gia ời pha ờp mi ờn la ờ chu ờng ta co ờ đ ờ thông minh, th ờ ời gian va ờ kiên nh ờn đ ờ ti ờm ra gia ời pha ờp đ ờ la ờ gi ờ. Tuy nhiên, m ờt va ời v ờn đ ờ qu ờc t ờ la ời co ờ ve ờ ph ờc ta ờp h ờn nhi ờu. V ờn đ ờ Be ờc-lin trong Chi ờn tranh La ờnh la ờ m ờt ki ờu nh ờ v ờy. D ờ ờng nh ờ không co ờ gia ời pha ờp na ờo cho v ờn đ ờ na ờy, va ờ th ờc t ờ, no ờ không bao gi ờ co ờ th ờ đ ờ ờc gia ời quy ờt nh ờ v ờy. Thay va ờo đ ờ, s ờ su ờp đ ờ cu ờa Liên bang Xô vi ờt va ờ s ờ k ờt thu ờc cu ờa Chi ờn tranh La ờnh, đ ờu d ờn t ời s ờ su ờp đ ờ cu ờa b ờc t ờ ờng Be ờc-lin, đ ờ ta ờo ra s ờ thay đ ời gây ch ờn đ ờng trong toa ờn b ờ b ời ca ờnh qu ờc t ờ lu ờc b ờy gi ờ va ờ khi ờn Be ờc-lin không co ờn la ờ v ờn đ ờ n ờa.

Trong b ời ca ờnh đ ờ, t ờt ca ờ nh ờng gi ờ ca ờc nha ờ la ờnh đ ờo cu ờa ca ờ hai phe đ ời l ờp co ờ th ờ la ờm la ờ ki ờm soa ờt va ờ ki ờm ch ờ v ờn đ ờ Be ờc-lin ca ờng nhi ờu ca ờng t ờt, h ờn la ờ c ờ g ờng gia ời quy ờt no ờ. M ờc đ ờch cu ờa ho ờ la ờ nh ờm đ ờm ba ờo r ờng v ờn đ ờ na ờy không gây a ờnh h ờng qua ờ tiêu c ờc đ ờn ti ờnh hi ờnh chung - cho đ ờn khi co ờ đ ờu gi ờ đ ờ xa ờy ra va ờ chi ờnh ca ời go ời la ờ v ờn đ ờ. Nh ờ ng ờ ời Nga th ờ ờng no ời: đ ờy la ờ v ờn đ ờ cu ờa vi ờc “ng ời trên ba ời ca ờt va ờ ch ờ m ờt la ờn gio ờ ma ờt”. Do đ ờ, ho ờ đ ờ d ờng lên b ờc t ờ ờng Be ờc-lin. Ờ ời v ời ph ờng Tây, vi ờc na ờy co ờ ve ờ la ờ m ờt cu ờc khu ờng hoa ờng, nh ờng th ờc ra không pha ời v ờy. B ờc t ờ ờng na ờy đ ờ giu ờp k ờt thu ờc v ờn đ ờ Be ờc-lin theo nghi ờa m ờt cu ờc khu ờng hoa ờng, đ ờ no ờ chi ờ đ ờn gia ờn co ờn la ờ m ờt v ờn đ ờ qu ờc t ờ ch ờa gia ời quy ờt đ ờ ờc ma ờ trong 30 n ờm ti ờp theo đ ờ, ca ờ ờng va ờ Tây đ ờu cho th ờy ho ờ co ờ th ờ s ờng v ời đ ờu đ ờ.

V ờy thi ờ, li ờu m ờt tri ờt ly ờ t ờng t ờ co ờ n ờ đ ờ ờc a ờp du ờng va ờo m ờt v ờn đ ờ co ờ ve ờ ngoa ời v ờ quy ờn ta ời pha ờn co ờ ti ờnh ph ờc ta ờp t ờng

đỗng nhỗ vẫ đỗ Biễn đỗng vẫ nhỗng đỗo đỗ đỗ? Cỗ thỗ mỗt mỗc tiễ hỗp ly vẫ xẫ đỗng se lẫ đỗ đỗ nhỗng thỗ đỗ thỗch hỗp hỗn - khi cỗn giỗ đỗn - vẫ đỗng thỗ tẫp trung vẫo kiễm chỗ nhỗng aỗ hỗng cuỗa tranh chẫp cẫng nhiễu cẫng tỗt. Do đỗ, triễt ly đỗng sau cẫc cuỗc đỗm đỗo kễnh 2 nhỗ cuỗc hỗi thỗo ngẫy hỡm nay lẫ nhỗm tỗng cỗng sỗ hiễu biễt chung. Trong thỗa thuẫn nỗm 2002 giỗa tẫt cẫ cẫc bẻn tranh chẫp, viễc sỗ duỗng vuỗ lỗc nhỗ lẫ mỗt biễn phẫp đỗ giaỗ quyễt vẫ đỗ khỗng đỗ đỗ chẫp nhẫn mẫ thay vẫo đỗ lẫ cẫc đỗ xuẫt vễ viễc tẫm gẫc tranh chẫp vễ quyễn tẫi phẫn vẫ cuỗng khai thẫc chung cẫc nguỗn khoaỗng sẫn tiễm nỗng trong khu vỗc.

Tuy nhiên, vẫ cỗn mỗt vẫi ly do kẫc đỗ cho rỗng mỗt chỡnh sẫch duỗ cỗ thiễn chỡ nhỗ vẫ vẫ cỗ thỗ trỗ nẻn quẫ lẫc quan vẫ rỗng đỗ giaỗ quyễt tranh chẫp đỗ Biễn đỗng thỗ vẫ cẫ đỗn mỗt đỗu giỗ đỗ triễt đỗ hỗn.

I. Tẫm quan troỗng ngẫy cẫng tỗng cuỗa nỗng lỗng

Mỗt trong nhỗng nguyẻn nhẫn chỡnh cuỗa tỡnh hiỡnh phỗc tẫp trẻn Biễn đỗng lẫ do tiễm nỗng vễ nỗng lỗng cuỗa noỗ. Cẫ thỗ giỗ đỗ đỗng sỗt sỗng tham gia vẫo cuỗc tỡm kiễm cẫc nguỗn nỗng lỗng tỗng lai mẫ chỡ cỗ thỗ đỗ đỗ tỡm thẫy đỗ cẫc vuỗng nỗng đỗ Biễn đỗng. Vẫ đỗ lẫ nhỗng nguỗn tẫi nguyẻn nẫy, giaỗ sỗ chuỗng cỗ tỗn tẫi, đỗ ngẫy cẫng trỗ nẻn quan troỗng vẫ do đỗ tẫo aỗp lỗc ngẫy cẫng tỗng lẻn tỡnh hiỡnh hiễn tẫi trong khu vỗc.

II. Gia trị biểu tượng của các quốc gia có yêu sách, các trong nước và trên trường quốc tế. Bởi lẽ hiển nhiên là các đảo đều rất xa các trung tâm của chính phủ, chúng được xem như “những nhân tố thi họa” cho thấy khả năng lãnh đạo một cách hiệu quả của một chế độ. Đây là lý do tại sao tranh chấp trên quần đảo Falkland lại qua quan trọng đối với chính phủ của Anh-hen-ti-na và Vương quốc Anh đến như vậy: điều được đem ra để có thể đây không chỉ đơn giản là vấn đề quyết định phân trên các đảo xa xôi mà còn là danh tiếng, thậm chí là số tiền trong tay của hai chế độ mâu thuẫn nhau. Điều này một phần bởi trong thời đại truyền thông hiện đại này, nó chung chúng ta không thể tách dân chúng khỏi những vấn đề phức tạp như vậy - và ngược lại dân bao giờ cũng ngày càng tinh dân tộc chủ nghĩa hơn chính phủ.

Nhìn chung, khối phủ nhân một thế kỷ rưỡi, khía cạnh của Châu Âu trong những năm cuối thập niên 50 của thế kỷ XX, khu vực châu Á - Thái Bình Dương là một khu vực có thể thấy rõ hai xu thế của một cuộc tranh chấp. Xu thế thứ nhất là sự thối rữa của những quốc gia như Campuchia về cách tiếp cận hợp tác đối với các vấn đề chung mà một phần dựa trên nhân thức sâu sắc về những giá trị phải trả nên làm khác đi và một phần dựa trên sự nhân thức về những tác động của các cấp độ liên thuộc lẫn nhau ngày càng liên về kinh tế. Tuy nhiên, bên cạnh xu hướng này là cảm nhận của những quốc gia về niềm tin vào dân tộc, một điều rất tự nhiên đối với các cộng đồng quốc gia “đang nổi lên” trong khu vực. Cũng vậy, khi Ấn Độ và Trung Quốc, Campuchia và Thái Lan vẫn còn đang tranh chấp về những tranh chấp biên giới của

miền [1] là khi Cô và Bà trờng Xing-ga-po Ly Quang Diều gởi y rờng ông Nam A câ Hoa Ky đê “cân bờng” vờ Trung Quốc thông qua viêc khỏ lên ca c cuôc tranh luậ gay gồ trong dân chuõng. [2] Ta không thể phu nhậ rờng chuõ nghiậ dân tôc lờ thỏ vàn coõn tởn taỏi rậ maõnh meõ trong khu vờc, iỏt nhiêu vàn coõn ỏ phỏm vi rờng raỏi. Rỏ raõng là ca c nỏỏc đờng ngaỏy caõng chuõ đờng và maõnh meõ trong haõnh đờng seõ coõ taỏc đờng đờng kờ đờn môi trờng quỏc tở. Vi nhỏng lý do trờn, nhỏng bên chỉõnh trong tranh chỏp Biêõn đờng tuy vàn hỏp taỏc nhỏng đờng đờy tỏi mỏt đờu tranh và do đờ khiêõn tiỏnh hiỏnh ỏ đờy ngaỏy caõng trỏ nên khoỏ giaỏi quyêỏt hỏn.

III. Tiỏnh vàn đờng không ngỏng cuỏa luậ t phỏp

Chỏng nhỏng không giaỏi quyêỏt nhỏng tranh chỏp về quyêõn taỏi phỏn haõng haỏi, Công ỏỏc Liêõn hỏp quỏc về Luậ t Biêõn (UNCLOS) coõn biỏ haõn chỏ trong viêc cung câp nhỏng phỏng tiêõn, nhỏ đờ ca c bên tranh chỏp coõ thể đờ ra yêu saỏch đờu tiêõn về quyêõn taỏi phỏn, hỏỏc nêõu theo caỏch khaỏc, tậ t caõ hỏ đờu đờng yỏ đờ trỏnh nhỏng tranh chỏp không thể giaỏi quyêỏt lên trỏng taỏi phỏn xỏ đờ kờ t thuỏc nhỏng tranh chỏp naỏy. Nhỏ Ma-lai-xi-a và Xing-ga-po đờ cho thỏy bờng thỏa thuậõn cuỏa hỏ coõ đờỏc nhỏ kờ t qua phỏn xeỏt cuỏa trỏng taỏi phỏn xỏ về nhỏng tranh chỏp về quyêõn taỏi phỏn haõng haỏi giỏỏa hai bên. ỏy coõ thể là mỏt caỏch khaỏ thi đờ kờ t thuỏc đỏt đờm vàn đờ về quyêõn taỏi phỏn trờ Biêõn đờng cho tậ t caõ ca c bên. Tuy nhiêõn, tỏi nay vàn chỏa coõ bên tranh chỏp naỏo thể hiêõn thiêõn chỉõ theo hỏỏng xỏp nhỏng lỏi iỏch quỏc gia sau viêc taỏo ra sỏ hỏỏa hỏỏp lỏõn hỏn trong khu vờc về vàn đờ naỏy.

liêu la cho tinh hinh phoc tap h n la luat pha p cung lun v n đong. UNCLOS cung tao ra mot he thong ma qua do cac quoc gia co the khong dinh quy n cua minh doi voi đong ranh gi i da i t nhen cua the m lu c đia t i điem cac b bi n 350 ha i ly. ay la mot qua tri nh phoc tap va kho kh n ve m t ky thu t [3] co the đe ra them ba kho kh n. Mot la, xa c đinh điem gi i ha n phu thu c mot ph n va o cac vi tri t đong c s ma t do mot vong cung t 200 đ n 350 đ m co the đoc va ch ra. Song, ba n thân vong cung nay la i la đoi t đong cua tranh chap c ng th ng. Th hai, đ liêu đoc c n đ n la i r t phoc tap va đoc gia i thi ch theo nhen cac khc nhau. Th ba, qua tri nh nay phu thu c va o cac quoc gia doi ho i chu quy n cung chap cac thng tin ve ha i đong chi tiet ve đay bi n c cac khu v c co tranh chap voi cac quoc gia khc. Trong nh ng tr ng h p nh v y, ba n thân nh ng n l c thu th p thng tin cung tr n n g tranh cai co n h n ca nh ng xi ch mi ch g n đy gi o Trung Qu c va My xung quanh vu

Impeccable. [4] Vi

ca hai ly do nay, mot so ng i g i y r ng mot s h p ta c ho c i t nh t la phi h p trong nghi n c u va đe tri nh đ liêu l n U y ban ve Ranh gi i va The m lu c đia cua Lien H p quoc co the co l i.

[5]

Nh ng cho đ n nay, đ ng nh không co đ u hi u na o cua viec h p ta c trên nay. Th m chi, Trung Qu c du ch a đe tri nh ba o ca o nh ng đ a pha n ng mot cac h gay g t voi ca hai quoc gia đ a n p ba o ca o la Ma-lai-xi-a va Viet Nam.

Nh ng kho kh n ti m ta ng nay nga y cac ng gia t ng trong th i gian g n đy b i vi cho du quy n đoi voi quy n trên the m lu c đia ke o da i đoc coi la “c h u ve m t luat pha p” thi v n t n ta i mot “th i ha n” th c t e cho viec đe tri nh ba o ca o (ho c i t nh t la “nh ng thng tin ban đ u”) cho cac quoc gia tha nh vien cua Hi p c tr c nga y 13 tha ng 5 n m 1999. Cung ch nh vi ly do nay ma Ma-lai-xi-a va Viet Nam đ a n p ba o ca o. N u nh ng ba o ca o nay đoc chap nh n thi se ta c đong nghi m tr ng đoi voi nh ng đoi ho i chu quy n cua Trung Qu c đoi voi cac đ a o va đ a trong khu v c ma đoc coi la “the m lu c đia ke o da i” v n nhen tranh cai.

IV. Vài kịch với ngay cảng nhiều vai diễn

Tranh chấp Biên Ông đã phức tạp hơn khuông hoaông Beéc-lin bởi vì có rất nhiều bên tranh chấp với các quan điểm cần được xem xét. Trên thực tế, và cho dù có sự khác biệt về ưu tiên giữa các đồng minh, chỉ có hai bên trong tranh chấp phân Tây của Beéc-lin. Tuy nhiên, có ba bên đối hođi đối với quân đảo Hoaông Sa và sau bên đối hođi đối với các đảo Trầông Sa và/hoặc các vùng nầông xung quanh các đảo này. Giữa vị phầp lý của một trong nhầông bên đối hođi, ầi Loan, dĩ nhiên cảng làm phức tạp thêm vấn đề này.

Hơn thế nữa, sự tham gia ngay cảng nhiều của các chủ thể phi nhà nầông cảng làm phức tạp thêm vấn đề. Nhầông ngđ dân tuyêtt vọng tìm bắt nguồn thuý sađn đang teo đi đầông coi là liên quan đến sự leo thang thiêủu thần troông nhầng có thể có chủ ý của các khiả cảnh khác nhau của tranh chấp, tầ đầ, làm tầng nhiêtt và táo sầc eầp đầi với các chỉnh phụ phầi hầ trầ, thầm chỉ can thiêtt đầ baồ về công dân. Hơn thế nữa, sự tham gia của các công ty dầu mỏ trong viêtt khai thác tiêttm nầng dầu mỏ ở Biên Ông củng ngay cảng ảnh hầông đến vấn đề này, và điêủu này, ngầông trầ lài lời keồ cảng nhiều nhầng lầi iầch bên ngoạđi. Ví dụ nhầ, gần đây, Scot Marciel, phầ trầ lý ngoạđi trầông Mỹ phụ trầch châu Á, phần nần trầông Ủy ban Quan hể Quốc tế của Thầông viêtt về nhầng đe đầa của Trung Quốc đối với nhầng lầi iầch kinh tế của các công ty dầu mỏ ở Mỹ đang làm ần với các đầi tátt Viêtt Nam. Mầc dù bản thân nầông Mỹ không choần bên nầo trong tranh chấp này, ông nói:

"Chúng tôi phần đầi bất kỳ nô lầc nầo đe đầa các công ty của Mỹ..."

Sỗ lo ngaỗ trỗc tiỗp cuỗa chuỗng tỗi đỗi vỗi Trung Quỗc ngaỗy caỗng tỗng... Tranh chỗp chuỗ quyỗn giỗa caỗc quỗc gia không nên đỗc giaỗ quyỗt bỗng viỗc cỗ gỗng taỗo aỗp lỗc cho caỗc công ty maỗ không phaỗ laỗ mỗt bên cuỗa tranh chỗp". [\[6\]](#)

Caỗc vuỗ cỗp biỗn taỗi caỗc vuỗng khaỗc nhau trên Biỗn Đỗng đỗ tỗng lên, vaỗ nỗu không đỗc kiỗm soỗt, seỗ taỗo ra nhỗng taỗc đỗng xỗu nỗu chuỗng xỗy ra ã nhỗng vuỗng tranh chỗp. [\[7\]](#)

Hỗn nỗa, nhỗng quỗc gia bên ngoỗi nhỗ Nhỗt, Myỗ vaỗ hỗu hỗt caỗc quỗc gia ã Đỗng Nam Aỗ trong khi không diỗnh vaỗo tranh chỗp chuỗ quyỗn vỗn coỗ nhỗng lỗi iỗch đờng biỗ đỗ doỗ, iỗt nhỗt cuỗng laỗ trong vỗn đỗ tỗ do hỗng hỗi. Do đỗ, caỗc nỗc naỗy coỗ lỗi iỗch trong viỗc tranh chỗp đỗc giaỗ quyỗt thỗ nỗo. Đỗi hiỗnh nhỗ, Myỗ đỗ rỗt nhanh nheỗ trong viỗc thuỗ đỗy giaỗ quyỗt tranh chỗp mỗt caỗch hỗa biỗnh vaỗ đỗa ra mỗt loaỗt nhỗng caỗnh bỗo vỗ taỗc đỗng cuỗa tranh chỗp phaỗ không đỗc aỗnh hỗng đỗn tỗ do hỗng hỗi. Biỗn Đỗng vỗi tỗ caỗch vuỗng biỗn coỗ nhiỗu hỏt đỗng thỗng maỗi hỗng hỗi đỗ laỗm cho tranh chỗp ã đỗ coỗ tỗm quan trỗng chiỗn lỗc, tỗ đỗ, caỗng gỗn lỗi iỗch cuỗa nhỗng nỗc đỗng ngoỗi tranh chỗp naỗy.

V.

Sỗ gia tỗng cuỗa sỗc maỗnh hỗi quân

Cuối cùng, việc Trung Quốc chiếm đóng quần đảo Hoaings Sa vào năm 1974, đảo đá ngầm Fiery Cross năm 1988 và đảo đá ngầm Vành Khăn năm 1995 cho thấy nhu cầu cần quyết tâm lập sự hiện diện trên thực tế. Trong bối cảnh này, việc tăng cường nhanh chóng của lực lượng hải quân và không quân của hải quân hiện tại bên yêu sách phải được nhìn nhận bằng sự quan ngại. Sự mất mát của các đảo của các lực lượng của Trung Quốc trong khu vực, được biết đến từ khi nước này hoàn thành công trình Tam Á và Hải Nam, và tham vọng của Trung Quốc về đóng tàu sân bay có thể được xem là một ví dụ về những khả năng của lực lượng hải quân ta đóng và tổ chức hiên. Việt Nam cuối cùng tuyên bố thành lập 'Lực lượng hải quân khu vực 2' để bảo vệ chủ quyền Việt Nam tại thêm lục địa phía Nam. [8] Thực tế khả năng tranh chấp này có sự tham gia của một siêu cường và một loạt những quốc gia vừa và nhỏ. Vấn đề về thể chế nên được tập trung hơn vào khả năng những nước yêu cầu đôi khi có thể gặp các nước mạnh, trong khi đó không có tình thế cân bằng rõ ràng như sự tăng cường hợp Be-c-lin.

Nên làm gì?

Nếu tình thế thực sự trở nên xấu hơn như trong bài nghiên cứu này đề xuất, nó sẽ theo cách của Lê-nin, chúng ta cần phải làm gì? Rõ ràng, có rất nhiều người sẽ về việc nên kiên trì và xử lý tranh chấp thế nào - cuối cùng như tăng cường lực lượng gia tăng tình hình thực tế của vấn đề.

Một trong những điều đáng làm nhất là tất cả các bên tranh chấp cần chi nhánh xa hơn trong việc tuyên bố về quyết tâm của mình. Được biết, đáng kể là bởi đây tại tiếng của Trung Quốc là một ví dụ. Không một ai có thể chắc chắn rằng liên lạc Trung Quốc đôi khi

quyết định toạ đàm bốn vùng nước trong đường biển hay chỉ là những hòn đá và các đảo và vùng nước liên quan trong đường biển. [9] Sự ra đời yêu sách của Trung Quốc có thể trấn an một số bên đối thoại khác. Chúng ta chờ đợi sao Trung Quốc lại không làm điều này, nhất là khi thấy đảo và các quần đảo của Trung Quốc trong tranh chấp tại Biển Đông thông thường được coi là những cái cho 'học thuyết mới đe dọa Trung Quốc' - điều mà Trung Quốc luôn phủ nhận.

[10]

Cũng với tinh thần này, thỏa thuận năm 2002 kêu gọi các bên tranh chấp, bên cạnh việc tuyên bố tạm hoãn việc sử dụng vũ lực, kiềm chế những hành động làm phức tạp thêm tình hình những các bên không tôn trọng thỏa thuận này. Tuyên bố của Trung Quốc về việc thỏa thuận phổ biến Tam Á Đông-Hải Nam cai quản hai quần đảo Trường Sa và Hoàng Sa, những chuyển tham cấp cao tạm ngừng các đảo bị tranh chấp, một loạt những tuyên bố hướng đến việc quyết định phân, pháp luật 9522 của Công ước Phi-líp-pin trong việc thông nhất quần đảo Kalayaan, vân vân, không đúng với tinh thần hành động để tăng cường quan hệ hòa thuận và do đó cũng không theo đúng với tinh thần thỏa thuận năm 2002.

Cũng có thể việc tham dò về khả năng hợp tác chuyên ngành trong những lĩnh vực các bên có lợi ích chung như chống cướp biển, tìm kiếm cứu nạn, tăng an ninh các gia đình khoan hay chống ô nhiễm môi trường trong khu vực. [11] Tuy nhiên, có vẻ như các bên kho bãi đất được sử dụng thỏa hiệp. Kho bãi nằm trong tình trạng chi tiêu. Ví dụ như, số miền công cộng của bốn khi tham gia những thỏa thuận SAR tập thể có thể bắt nguồn từ việc e ngại rằng những thỏa thuận này có thể cho phép những quốc gia khác vào trong lãnh hải của một quốc gia.

[12]

Những biên pháp pháp vậ bên tợc hoợc iợt ra laợ xaợc đợnh roợ raợng hợn vớ mợt sớ vớ đợ laợ viợc đợng laợm. Mợt trong nhợng giaợi pháp nhợ vớ coợ thợ laợ mợt thoợa thuợn đợa tợt caợ nhợng đợi hoợi vớ lợp luợn khaợc nhau tợi mợt cợ quan bên ngoạợi. Cợ quan đợ seợ phân giaợi bợng nhợng caợch thợc tiờn tiờn đợ nhợng phaợn quyợt đợợc tuờn thuợ nghiêm tuợc. Ớy laợ caợch maợ Aợc-hen-ti-na vớ Chi-lê đợ giaợi quyợt tranh chặp eo Beagle giợa hai nợợc, hay viợc Ma-lai-xi-a vớ Phi-liợp-pin vớ vớ đợ Pedra Branca. Mợt gợi yợ khaợc triợt đợ hợn rợt nhiệợu laợ mợt phiờn baợn mợi cuợa ‘giaợi pháp’ Nam Cợc: caợc bên tuyên bợ đợ laợ khu vợc cợm hoaợt đợng haợi quờn, đợnh bợt caợ vớ taợu khai thaợc đợu mợ trong vớ thặp kyợ tợi. [\[13\]](#)

Trong hoaợn caợnh hiợn taợi, chợa coợ giaợi pháp triợt đợ naợo trong sớ nhợng giaợi pháp trên coợ veợ khaợ thi. Nhợng coợ leợ chuợng ta không nờn tuyợt voợng. Nhợng mợi liờn hợ giợa caợc bên tranh chặp Beợc-lin nhiợn chung laợ xợu toợn đợn vớ tợt caợ caợc cuợc khuợng hoaợng đợu rợt khaợc nhau. Song trên Biờn Ớng, quan hợ quợc tợ nhiợn chung đợng phaợt triợn khi maợ thợng maợi trong khu vợc ngaợy caợng giaợ tợng. Mợc duợ coợ sợ khaợc biợt cợ baợn, viợc taợo ra nhợng tiờn triợn, hợ laợ ngợi trên baợi caợt vớ đợi mợt cợn gioợ laợnh, seợ giợp bợu không khiợ quợc tợ đợợc caợ thiợn rợt nhiệợu.

GS Geoffrey Till, Trung tâm Corbett, Ớaợi hoợc Kings, Luân-đôn & Chợng triợnh An ninh Haợng haợi, RSIS, Xợng-ga-po.

[Download bợn PDF](#)

[1] “Xung đột của những người không lính châu Á” *Thời báo Eo biên* 7/11/2009; Quan hệ Cam-pu-chia và Thái Lan bất ổn vì Thaksin *Thời báo Eo biên* 7/11/2009. Ông chủ y tá tranh chấp thời hai ngày trên địa dân tại Việt Thái Lan huỷ bỏ bản ghi nhớ cách đây 8 năm về cuộc phát triển tại vùng biên tranh chấp, vùng biên của bao giờ được khai thác.

[2] Thu về là, sau khi Cô và Bà trờng của Xing-ga-po Ly Quang Diêu gởi y rờng châu Á - Thái Bình Dờng cá nhân nờng My để cân bằng là một Trung Quốc đang trở lại địa địa lên phần nờng gay gờng trong dân chúng. “Tại sao công dân Trung Quốc lại buồn” *Thời báo Eo biên* 5/11/2009 và “Cân bằng bị dịch sai” *Thời báo Eo biên* 6/11/2009. Tuy nhiên, xem thêm Li Daguang, “Nhân tố Mỹ và ông A: Tích cực hơn tiêu cực” nguyên bản tiếng Trung trên *Thời báo Quốc tế*, dịch đờng trên *Thời báo Eo biên* 6/11/2009.

[3] Clive Scho và tôi địa khiên Andi Arsana cung cấp bản địa nh gia chỉ tiết chi nh thờc về nhờng vàn để nầy trong bài ‘Vờng khoi nhờng gờng ha: Nhờng cõ hõi và thách thờc cho thêm lực địa phi ngoa và ông và ông Nam A’ *Ông Nam A đờng địa* số 31 ngày 1/4/2009. Tại liên nầy đờng trờng lên Ủy ban về thêm lực địa keo địa của Liên Hợp quốc, không phải một cõ quan địa ra nghi quyết về gia quyết tranh chấp.

[4] Michael Perkinwon, ‘S và cha của Trung Quốc và Mỹ khiên Biên ông địa so’ *Bình luận tin báo của Jane* 5/2009. ‘Hạ quân Trung Quốc lên a thông điệp của nhờng ke huỷ diệt Mỹ: truyề thông quốc gia’ tạp chí địa tin AFP tại <http://www.spacewar.com/reports16/5/2009>.

[5] Schofield và Arsana, op cit, tr. 35.

[6] ‘Mỹ quan ngoi địa đờng cõng thờng trên biên gờng Trung Quốc - Việt Nam’

taị <http://www.energy-daily.com/reports> ngày 16/7/2009.

[7] 'Hài tặc gia m eo biển Malacca nhng tng Biên Ông' *Thời báo Eo biển* 17/7/2009.

[8] 'Nhng l c l ng hải quân m đ c thành lập để báo về thêm lu c đi a' tại trên mạng ngày 12/10/2009 tại <http://english.vietnamnet.vn/politics/2009/08/866285>.

[9] Michael Richardson, 'B c Kinh c n phá i làm rất nhieu điều để làm sáng tỏ tuyên bố về ranh giới cu a mi nh' *Thời báo Eo biển* 18/5/2009

[10] Wu Shicun, 'Bi nh luân: Quan điểm khu vực về tnh tra ng an ninh Biên Ông' trong Shicun Wu và Keyuan Zou (biên soạn), *An ninh hải trên Biên Ông* (Farnham, Surrey: NXB Ashgate, 2009) tr.103.

[11] Rất nhieu để xuất kh c nhau đã đ c đưa ra để làm đ c điều này. Xem Zhang Jie, 'Bi nh luân: Tm ki m c u này trên Biên Ông và h p ta c khu vực' và Zhang Xiangjun 'H p ta c khu vực ng ph v i ô nh m b t ng trên Biên Ông' cả Shicun Wu và Keyuan Zou, op cit.

[12] Sam Bateman, 'Tr t t đ ng trên biển Biên Ông' trong Shicun Wu và Keyuan Zou, op cit, tr.21.

[13] Co nh ng l i i ch môi tr ng trong dài hạn quan tro ng đ i v i

môt chi nh sach nh vâ y - i t ra la s b sung nguôn ca đang gâ nh ca n ki t. H n n a, ch a co khai tha c na o đ c ti n ha nh cho đ n nay cho thâ y nguôn ta i nguyên dâ u m trong khu v c na y co tâ m quan tro ng toa n câ u.